

Bursa Română De Mărfuri (Romanian Commodities Exchange) EST S.R.L
C/f 1021600021092 mun. Chișinău, str. M. Eminescu nr. 70, birou 106A
Tel.: +373 68977880/ **E-mail:** office.brmeastenergy.md / **website:** www.brmeastenergy.md

PROCEDURA BRM DE TRANZACȚIONARE ÎN RINGUL GENERAL AL PRODUSELOR FUNGIBILE

TITLUL I DISPOZIȚII GENERALE

Art. 1

Prezenta procedură cuprinde norme privind organizarea și funcționarea ringului general al produselor fungibile în cadrul pieței la disponibil administrate de „BURSA ROMÂNĂ DE MĂRFURI (ROMANIAN COMMODITIES EXCHANGE) EST” S.R.L., denumită în continuare BRM sau Bursa, prin Direcția Piața la Disponibil (DPD).

Art. 2

În cadrul ringului general al produselor fungibile se pot derula tranzacții pentru orice mărfuri fungibile, altele decât cele pentru care există ringuri specializate pe piața la disponibil administrată de BRM.

Art. 3

(1) În ringul de tranzacționare poate introduce ordine de vânzare/cumpărare orice societate comercială care este membru afiliat al BRM și care a obținut statutul de societate de brokeraj.

(2) Societățile de brokeraj/membrii afiliați introduc ordine de tranzacționare în piață prin intermediul brokerilor/reprezentanților, persoane fizice angajate în cadrul acestor societăți.

(3) Atât pentru ordinele de vânzare, cât și pentru ordinele de cumpărare, membrul afiliat/brokerul trebuie să comunice BRM clientul pe contul căruia tranzacționează fiecare ordin introdus în piață.

(4) Pentru tranzacțiile derulate în sistem electronic BRM va alocă un cod alfanumeric pentru identificarea fiecărui client în piață.

Art. 4

Societățile de brokeraj pot primi și introduce ordine de vânzare/cumpărare în nume și pe cont propriu și/sau în nume propriu și pe contul clienților în baza contractului de mandat încheiat cu aceștia.

Art. 5

(1) Pentru a introduce ordine de vânzare pe cont propriu și/sau pe contul clienților, societatea de brokeraj va depune la Bursă un dosar de agreare.

(2) Dosarul de agreare este valabil pentru o perioadă de un an de la data depunerii.

Bursa Română De Mărfuri (Romanian Commodities Exchange) EST S.R.L
C/f 1021600021092 mun. Chișinău, str. M. Eminescu nr. 70, birou 106A
Tel.: +373 68977880/ **E-mail:** office.brmeastenergy.md / **website:** www.brmeastenergy.md

(3) Brokerul va putea introduce în sistem ordinele de vânzare numai după validarea de către Bursă a dosarului de agreare a societății pe contul căreia sunt acestea introduse.

Art. 6

Dosarul de agreare va cuprinde următoarele documente:

- a) Extras din Registrul de Stat al Persoanelor Juridice, în original sau în copie, cu cel mult 90 de zile înainte de data depunerii sau; listă cu produsele care se intenționează a fi tranzacționate. Produsele menționate în listă vor fi din categoria produselor tranzacționate la BRM sau a produselor tranzacționate la burse de mărfuri.

Art. 7

În conformitate cu prevederile Regulamentului BRM privind organizarea și funcționarea pieței la disponibil, procedurile de tranzacționare utilizate în cadrul ringului general al produselor fungibile este:

- a) Mecanismul de tranzacționare simplu competitiv;
- b) Mecanismul de tranzacționare directă.

TITLUL II MECANISMUL DE TRANZACȚIONARE SIMPLU COMPETITIV

Secțiunea I – Definirea activului de tranzacționat

Art. 8

(1) Mecanismul de tranzacționare simplu competitiv presupune definirea de către Bursă a activului de tranzacționat (contract spot sau forward) pe baza comenzii transmise de un broker inițiator. Pentru acest activ, brokerul inițiator are drept exclusiv de introducere a ordinelor, pentru unul dintre sensuri (vânzare/cumpărare). Ceilalți brokeri au dreptul de a înregistra numai ordine de sens contrar sensului ordinului introdus de brokerul inițiator.

(2) Pentru fiecare ordin de vânzare în parte, societatea de brokeraj va depune odată cu acesta următoarele documente:

- a) fișele tehnice ale produselor și declarații de conformitate emise de producător;
- b) în situația în care societatea nu are și calitatea de producător, pentru fiecare produs, se vor prezenta autorizațiile de livrare emise de producătorii originari;
- c) orice alte documente solicitate în mod expres de către societatea de brokeraj emitentă a ordinului de cumpărare.

Bursa Română De Mărfuri (Romanian Commodities Exchange) EST S.R.L
C/f 1021600021092 mun. Chișinău, str. M. Eminescu nr. 70, birou 106A
Tel.: +373 68977880/ **E-mail:** office.brmeastenergy.md / **website:** www.brmeastenergy.md

Art. 9

(1) Pentru generarea activului de tranzacționat, brokerul inițiator transmite către Bursă o comandă cu menționarea următoarelor elemente:

- a) produsul;
- b) condiția de livrare;
- c) condiții de plată;
- d) plafonul de preț;
- e) data la care se dorește a se organiza ședința de tranzacționare;
- f) orice alte elemente considerate necesare în definirea activului de tranzacționat.

(2) Comanda va fi însoțită de dovada existenței în contul de garanții a unei sume disponibile mai mare sau egală cu valoarea garanției necesare în cazul tranzacționării ordinului.

(3) Comanda se va transmite Bursei în una din următoarele forme:

- a) în format electronic: e-mail sau formular online aferent software-ului de tranzacționare.

(4) Comanda de înregistrare a unui activ de tranzacționat trebuie transmisă Bursei cu respectarea următoarelor termene:

- a) pentru contractele spot nu mai puțin de 4 zile calendaristice înainte de ședința de tranzacționare;
- b) pentru contracte forward nu mai puțin de 7 zile calendaristice înainte de ședința de tranzacționare.

(5) În situația în care brokerul inițiator justifică urgența tranzacției, Bursa poate accepta programarea ședințelor de tranzacționare într-un termen mai scurt decât cele anterior menționate.

Art. 10

(1) Bursa generează activul de tranzacționat în termen de maxim 24 ore de la primirea comenzii.

(2) Bursa își rezervă dreptul de a nu valida acele comenzi care sunt formulate astfel încât, în mod evident, nu pot fi tranzacționate, cum ar fi:

- anunțarea/introducerea unui plafon incorect de către brokerul inițiator;
- cantitatea nerealistă.

(3) Validarea unei comenzi presupune dreptul brokerului inițiator de a introduce un ordin inițiator.

Art. 11

Ședințele de tranzacționare se vor desfășura exclusiv în sistem electronic, cu depunerea electronică și cu finalizarea pe platformele electronice administrate de BRM.

Bursa Română De Mărfuri (Romanian Commodities Exchange) EST S.R.L
C/f 1021600021092 mun. Chișinău, str. M. Eminescu nr. 70, birou 106A
Tel.: +373 68977880/ E-mail: office.brmeastenergy.md / website: www.brmeastenergy.md

Secțiunea II – Publicitatea activelor de tranzacționat

Art. 12

(1) În situația în care tranzacționarea este electronică, din momentul generării, Bursa afișează pe site-ul oficial (www.brmeastenergy.md / www.brmeastenergy.md / www.brmeastenergy.md / www.brmeastenergy.md) detaliile complete ale activului de tranzacționat.

(2) invitație de participare pe poșta electronică principalilor furnizori specializați în comercializarea activului de tranzacționat.

(3) Bursa poate transmite și comunicate de presă pe fax, poșta electronică sau alte canale de comunicare prin care să anunțe activele de tranzacționat și data la care acestea sunt programate în vederea tranzacționării.

Secțiunea III – Clarificări

Art. 13

În situația în care sunt solicitate clarificări cu privire la activul de tranzacționat, acestea vor fi adresate, în scris, Bursei cu respectarea următoarelor termene:

- a) pentru contractele spot nu mai puțin de 2 zile calendaristice înainte de ședința de tranzacționare;
- b) pentru contractele forward nu mai puțin de 3 zile calendaristice înainte de ședința de tranzacționare.

Art. 14

Răspunsul la solicitările de clarificare va fi comunicat Bursei de către emitentul ordinului inițiator cu respectarea următoarelor termene:

- a) pentru contractele spot nu mai puțin cu o zi calendaristică înainte de ședința de tranzacționare;
- b) pentru contractele forward nu mai puțin de 2 zile calendaristice înainte de ședința de tranzacționare.

Art. 15

Dacă răspunsurile comunicate conform art.14 nu se încadrează în termenele acordate și/sau necesită reprogramarea la tranzacționare a ordinului inițiator, data reprogramării se va stabili de comun acord cu emitentul ordinului inițiator.

Secțiunea IV – Derularea ședinței de tranzacționare electronică

Art. 16

(1) În **etapa de deschidere, faza I**, brokerul inițiator introduce ordinul care va fi validat de către Bursă numai dacă acesta îndeplinește, cumulativ, următoarele condiții:

Bursa Română De Mărfuri (Romanian Commodities Exchange) EST S.R.L
C/f 1021600021092 mun. Chișinău, str. M. Eminescu nr. 70, birou 106A
Tel.: +373 68977880/ **E-mail:** office.brmeastenergy.md / **website:** www.brmeastenergy.md

- a) menționarea cantității;
- b) menționarea prețului.

(2) La ordinul introdus de brokerul inițiator se pot introduce ordine de sens contrar unice cu menționarea următoarelor elemente, sub sancțiunea invalidării ordinului:

- a) cantitate;
- b) preț.

(3) Ordinul de sens contrar este validat de sistem numai dacă societatea de brokeraj emitentă a ordinului de sens contrar are în contul de garanții o sumă disponibilă mai mare sau egală cu valoarea garanției necesare în cazul tranzacționării ordinului.

(4) În etapa de deschidere, ordinele introduse pot fi întreținute de brokeri după cum urmează:

- a) ordinul inițiator:
 - i. introducerea/modificarea plafonului;
- b) ordinul de sens contrar:
 - i. îmbunătățirea prețului (reducere în cazul ordinelor de vânzare și creștere în cazul ordinelor de cumpărare);
 - ii. creșterea cantității;
- c) În aceasta faza nu sunt permise:
 - anularea ordinelor
 - modificări de cantitate pentru ordinul inițiator.
 - modificări de ordine în sensul diminuării cantității sau înrăutățirii prețului (creștere în cazul Ordinelor de vânzare, respectiv scădere în cazul Ordinelor de cumpărare) pentru ordinele de sens contrar ordinului inițiator
 - încheierea de tranzacții.

Art. 17

(1) În etapa de **tranzacții libere, faza II**, ordinele introduse pot fi întreținute de brokeri după cum urmează:

- a) ordinul inițiator:
 - i. introducerea prețului;
 - ii. modificarea prețului;
- b) ordinul de sens contrar:
 - i. îmbunătățirea prețului (reducere în cazul ordinelor de vânzare și creștere în cazul ordinelor de cumpărare);
 - ii. creșterea cantității;
- c) În această fază nu sunt permise:
 - anularea ordinelor;

Bursa Română De Mărfuri (Romanian Commodities Exchange) EST S.R.L
 C/f 1021600021092 mun. Chișinău, str. M. Eminescu nr. 70, birou 106A
Tel.: +373 68977880/ **E-mail:** office.brmeastenergy.md / **website:** www.brmeastenergy.md

- introducerea de ordine;
- modificări de cantitate atât pentru ordinul inițiator cât și pentru ordinul de sens contrar.

(2) De la momentul corelării cererii cu oferta, în cadrul fazei II, tranzacția se realizează după trecerea unuia sau mai multor intervale de timp $\Delta t =$ maxim 120 secunde (perioadă de îmbunătățire) pentru a le permite și celorlalți participanți să transmită oferte îmbunătățite. Dacă la finalul unui interval complet Δt de 120 secunde, nicio o altă ofertă de îmbunătățire nu a fost introdusă, tranzacția se realizează în mod automat. Ofertele introduse după expirarea Δt nu vor fi luate în considerare. În situația în care la încheierea fazei II există un interval Δt aflat în desfășurare, acesta încetează de drept, fără a mai fi necesară împlinirea termenului de 120 secunde. În faza III, valoarea intervalului Δt este egală cu 0 secunde.

(3) Dacă în etapa de tranzacții libere nu se înregistrează nicio modificare a ordinelor introduse în piață, această etapă se va finaliza, trecându-se automat la etapa prevăzută în art. 18.

Art. 18

(1) În **etapa de închidere, faza III**, ordinele de sens contrar ordinului inițiator nu mai pot fi întreținute:

(2) Brokerul inițiator are următoarele drepturi:

a) poate să introducă/modifice plafonul;

(3) Pentru ordinele de sens contrar care se încadrează în plafonul final tranzacțiile se vor încheia începând cu prețurile cele mai bune către prețurile cele mai slabe.

(4) În situația în care există două sau mai multe ordine de sens contrar la același preț, tranzacțiile se încheie în ordinea cronologică a introducerii ordinelor la prețul respectiv.

Art. 19

(1) Condiția de timp înseamnă că în situația în care două sau mai multe ordine îndeplinesc condițiile de preț și de atribut (descrise în alineatele următoare) pentru efectuarea unei/unor tranzacții, tranzacționarea se face doar după trecerea unui interval de timp (Δt) care se scurge din momentul îndeplinirii condițiilor de preț și atribut. Dacă în perioada scurgerii intervalului de timp menționat anterior condițiile de tranzacționare se schimbă, intervalul de timp rămas se resetează (devine egal cu intervalul inițial de timp).

(2) Dacă, după scurgerea intervalului de timp Δt , se înregistrează același preț pentru ordinul inițiator și pentru un ordin de sens contrar sensului ordinului inițiator, iar atributul ordinului cu cantitatea mai mare este Parțial, se încheie tranzacție pentru cea mai mică dintre cantitățile celor două ordine, la prețul respectiv, rămânând la tranzacționare doar cantitatea excedentară din ordinul cu cantitatea

Bursa Română De Mărfuri (Romanian Commodities Exchange) EST S.R.L
 C/f 1021600021092 mun. Chișinău, str. M. Eminescu nr. 70, birou 106A
Tel.: +373 68977880/ **E-mail:** office.brmeastenergy.md / **website:** www.brmeastenergy.md

mai mare. Dacă cele două ordine au aceeași cantitate atunci ele se tranzacționează integral.

(3) Dacă, după scurgerea intervalului de timp Δt , ordinul inițiator și un ordin de sens contrar sensului ordinului inițiator îndeplinesc condiția ca prețul ordinului de vânzare să fie mai mic decât cel al ordinului de cumpărare și atributul ordinului cu cantitatea mai mare este Parțial, se încheie tranzacție, pentru cea mai mică dintre cantitățile celor două ordine la prețul ordinului de sens contrar sensului ordinului inițiator, rămânând la tranzacționare doar cantitatea excedentară din ordinul cu cantitatea mai mare. Dacă cele două ordine au aceeași cantitate atunci ele se tranzacționează integral la prețul menționat mai sus.

(4) Dacă, după scurgerea intervalului de timp Δt , condiția de egalitate de preț menționată la alin. 2 este îndeplinită de ordinul inițiator și de două sau mai multe ordine de sens contrar sensului ordinului inițiator, atunci secvența specificată la alin. 2 se execută pentru fiecare dintre ordine în ordinea introducerii/actualizării acestora la acest preț.

(5) Dacă, după scurgerea intervalului de timp Δt , condiția menționată la alin. 3 este îndeplinită de ordinul inițiator și de două sau mai multe ordine de sens contrar sensului ordinului inițiator, atunci secvența specificată la alin. 3 se execută de la ordinul cu prețul cel mai bun către ordinul cu prețul cel mai slab de pe sensul contrar sensului ordinului inițiator. Dacă printre ordinele de sens contrar sensului ordinului inițiator care îndeplinesc condiția specificată la alin. 3 există două sau mai multe ordine având același preț, tranzacționarea acestora se va face în ordinea menționată la alin. 4.

(6) În situația în care, la sfârșitul ședinței de tranzacționare, ordinul inițiator nu este integral tranzacționat, societatea de brokeraj are următoarele opțiuni:

- a) poate solicita reprogramarea ordinului inițiator într-o ședință de tranzacționare la o dată ulterioară;
- b) poate decide anularea ordinului; anularea ordinului este opțiune implicită în situația în care agenția nu manifestă altă opțiune.

TITLUL III - CONTRACTUL DE BURSĂ ȘI RAPORTUL DE TRANZACȚIONARE

Art. 20

(1) Încheierea unei tranzacții se consemnează într-un contract de bursă.

(2) Contractul de bursă va conține cel puțin următoarele clauze:

- a) activul de tranzacționat;
- b) părțile;
- c) cantitatea;
- d) prețul;
- e) orice alte elemente considerate a fi necesare.

Bursa Română De Mărfuri (Romanian Commodities Exchange) EST S.R.L
 C/f 1021600021092 mun. Chișinău, str. M. Eminescu nr. 70, birou 106A
Tel.: +373 68977880/ **E-mail:** office.brmeastenergy.md / **website:** www.brmeastenergy.md

(3) Contractul de bursă va fi contrasemnat și de coordonatorul de ședință. Semnătura acestuia nu angajează răspunderea BRM pentru neexecutarea sau executarea necorespunzătoare ori parțială a tranzacției. Semnătura coordonatorului de ședință certifică respectarea regulamentelor și a procedurilor referitoare la tranzacționarea activului de tranzacționat.

(4) Contractul de bursă este redactat în trei exemplare - acestea vor fi semnate de către părțile în tranzacție pe format hârtie / electronic în maxim 2 zile de la terminarea ședinței de tranzacționare - câte unul pentru fiecare parte și un exemplar pentru BRM.

Art. 21

La sfârșitul fiecărei ședințe de tranzacționare, Bursa emite raportul de tranzacționare în care sunt menționate următoarele elemente:

- a) activele de tranzacționat;
- b) ordinele inițiale introduse pentru fiecare activ de tranzacționat în parte;
- c) modificările ordinelor în cadrul ședinței de tranzacționare;
- d) tranzacțiile încheiate cu menționarea cantităților, a prețurilor și a părților din contractele de bursă;
- e) alte elemente relevante privind ședința de tranzacționare.

TITLUL IV - CONTRACTUL DE VÂNZARE – CUMPĂRARE

Art. 22

Contractul de vânzare-cumpărare se încheie în baza contractului de bursă și trebuie să respecte cel puțin următoarele:

- a) prețul este cel prevăzut în contractul de bursă;
- b) cantitatea este cea prevăzută în contractul de bursă;
- c) condițiile referitoare la calitatea mărfurilor, termen și condiții de livrare, modalitate de plată și alte condiții specifice menționate în definirea activului de tranzacționat sunt cele prevăzute în tranzacție, dacă părțile nu convin altfel.

TITLUL V – GARANȚII

Art. 23

Pentru a putea înregistra ordin în vederea tranzacționării în ringul general al produselor fungibile, societățile de brokeraj constituie la dispoziția BRM sau, în situația în care procedura se desfășoară în teritoriu, la dispoziția punctului de lucru respectiv, o garanție a cărei valoare este, de regulă de 2% din valoarea totală estimată a tranzacției care se intenționează a se încheia, valoarea garanției fiind stabilită de către BRM pentru fiecare activ de tranzacționat.

Bursa Română De Mărfuri (Romanian Commodities Exchange) EST S.R.L
C/f 1021600021092 mun. Chișinău, str. M. Eminescu nr. 70, birou 106A
Tel.: +373 68977880/ **E-mail:** office.brmeastenergy.md / **website:** www.brmeastenergy.md

Art. 24

Garanția poate fi constituită în una dintre următoarele forme:

- a) ordin de plată;
- b) scrisoare de garanție bancară;
- c) cerere de realocare.

Art. 25

(1) Garanția constituită de către societățile de brokeraj, în contul unui ordin pentru care s-au încheiat tranzacții, va rămâne la dispoziția BRM până la îndeplinirea cumulativă a următoarelor condiții:

- a) achitarea comisionului datorat BRM;
- b) primirea de la părțile implicate a confirmărilor reciproce de semnare și executare a contractului de vânzare-cumpărare.

(2) În cazul în care emitentul ordinului inițiator solicită și constituirea unei garanții de buna execuție a contractului, atunci garanția bursieră va rămâne la dispoziția BRM până la îndeplinirea cumulativă a următoarelor condiții:

- a) achitarea comisionului datorat BRM;
- b) primirea de la părțile implicate a confirmărilor reciproce de semnare a contractului de vânzare-cumpărare și constituirea garanției de bună execuție.

Conducerea B.R.M. poate accepta, in situatii specifice, si alte forme de constituire a garantiei de participare.

Art. 26

(1) Garanțiile constituite sunt pierdute de către societățile de brokeraj și vor fi utilizate de Bursă pentru despăgubirea părții prejudiciate, în următoarele situații:

- a) brokerul inițiator nu încheie tranzacții în limita ultimului plafon de preț comunicat în etapa de închidere;
- b) brokerul nu semnează contractul de bursă la sfârșitul ședinței de tranzacționare;
- c) clientul societății de brokeraj sau societatea de brokeraj care a tranzacționat în nume și pe cont propriu nu semnează contractul de vânzare cumpărare în conformitate cu prevederile ordinului inițiator și ale contractului de bursă;
- d) clientul societății de brokeraj sau societatea de brokeraj care a tranzacționat în nume și pe cont propriu nu constituie garanția de bună execuție a contractului;
- e) o parte din contractul de vânzare – cumpărare notifică Bursa despre neîndeplinirea de către cealaltă parte a obligațiilor asumate prin contractul de bursă.

Bursa Română De Mărfuri (Romanian Commodities Exchange) EST S.R.L
 C/f 1021600021092 mun. Chișinău, str. M. Eminescu nr. 70, birou 106A
Tel.: +373 68977880/ **E-mail:** office.brmeastenergy.md / **website:** www.brmeastenergy.md

(2) Partea prejudiciată este considerată BRM în situația în care societatea de brokeraj nu achită comisionul datorat BRM în termenul asumat.

(3) În situația îndeplinirii cumulative a condițiilor de la alin. (1) și alin. (2), BRM va vira părții prejudiciate garanția părții în culpă, după reținerea contravalorii comisionului neachitat.

Art. 27

(1) După îndeplinirea obligațiilor prevăzute în art.28, garanția va fi pusă la dispoziția societății de brokeraj, aceasta având posibilitatea de a menține suma în contul de garanții în vederea unor tranzacții viitoare sau de a solicita restituirea acesteia.

(2) Restituirea garanțiilor se face, în orice situație, în termen de trei zile lucrătoare de la data depunerii unei cereri semnată și ștampilată în original la sediul BRM, indicându-se, pentru cele constituite prin ordin de plată, contul și banca unde se vor restitui banii.

(3) Restituirea garanției de participare aferentă procedurii de achiziție publică inițiată de autoritatea contractantă se face cu respectarea prevederilor legale în materia achizițiilor publice.

TITLUL VII– COMISIOANE

Art. 28

- (1) Participanții vor plăti Bursei următoarele comisioane și tarife:
- a) pentru ordinele care au fost tranzacționate în cadrul procedurilor simplu competitiv, participanții emitenți ai ordinelor inițiatore și de sens contrar ordinului inițiator vor plăti Bursei un comision procentual, calculat la valoarea de tranzacționare a ordinului, conform următoarei grile:

Valoarea tranzacționată a fiecărui ordin (lei)	COMISION
0 – 100.000	1%
100.000 – 500.000	0,5%
500.000 – 1.000.000	0,4%
1.000.000 – 5.000.000	0,35%
5.000.000 >	0,25%

(2) BRM percepe comisioane pentru serviciile prestate în conformitate cu grilele de comisioane precizate în procedurile fiecărui ring.

Bursa Română De Mărfuri (Romanian Commodities Exchange) EST S.R.L

C/f 1021600021092 mun. Chișinău, str. M. Eminescu nr. 70, birou 106A

Tel.: +373 68977880/ **E-mail:** office.brmeastenergy.md / **website:** www.brmeastenergy.md

(3) In situatia in care contractul de vânzare cumpărare nu se semnează din cauza clientului care a solicitat definirea activului de tranzacționat, activul se anuleaza si comisionul nu se factureaza.

(4) BRM poate decide acordarea unor reduceri comerciale a comisioanele, în funcție de decizia Conducerii BRM.

Art. 29

BRM își rezervă dreptul de a modifica și/sau completa prezenta procedură. Singura variantă opozabilă BRM este cea afișată pe site-ul BRM.